

## فهرست

۱۱.....	دیباچه
۱۳.....	مقدمه
۱۷.....	پیشگفتار
۱۹.....	فصل اول: کلیات تحقیق
۴۱.....	فصل دوم: پیشینه موضوع پژوهش (مروری بر ادبیات موضوع)
۸۷.....	فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش (روش اجرای پژوهش)
۱۰۹.....	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش
۱۷۳.....	فصل پنجم: بحث، تفسیر و استنتاج
۱۹۵.....	منابع

### فهرست جدول‌ها

- جدول شماره ۱-۳: پرسش‌های راهنمای مصاحبه مفصل در ضمن مصاحبه ..... ۱۰۱
- جدول شماره ۱-۴: مشخصات پایه کلاسی و منطقه سکونت مصاحبه‌شونده‌ها به صورت کدبندی ..... ۱۰۹
- جدول شماره ۲-۴: توزیع فراوانی مصاحبه‌شونده‌ها براساس پایه کلاسی ..... ۱۱۱
- جدول شماره ۳-۴: توزیع فراوانی مصاحبه‌شونده‌ها براساس منطقه سکونت ..... ۱۱۱
- جدول شماره ۴-۴: مفاهیم اولیه به دست آمده و سازماندهی شده در دو موضوع کلی الگوهای اقتدار معلمان و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان ..... ۱۱۴
- جدول شماره ۵-۴: مقولات به دست آمده از مفاهیم و سازماندهی شده در دو موضوع کلی الگوهای اقتدار معلمان و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان ..... ۱۱۶
- جدول شماره ۶-۴: دسته‌بندی الگوهای اقتدار معلمان با توجه به مقولات و مفاهیم ..... ۱۳۷

### فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۲: مدل «شبکه مدیریت» رابرت بلیک و جین موتن ..... ۷۱
- شکل ۲-۲: تئوری مسیر-هدف ..... ۱۱۳
- شکل ۳-۲: تئوری مسیر-هدف ..... ۱۱۳
- شکل ۱-۴: روند فعالیت از داده‌ها تا متن گزارش ..... ۱۱۳
- شکل ۲-۴: مدل الگوی اقتدار استبدادی / سخت ..... ۱۴۰
- شکل ۳-۴: مدل الگوی اقتدار قانونی / رسمی ..... ۱۴۱
- شکل ۴-۴: مدل الگوی اقتدار دموکراتیک / نرم ..... ۱۴۲



## دیباچه

درک روابط بین معلم و دانش‌آموز به عنوان دو کنشگر اصلی در عرصه‌ی آموزش و پرورش از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا بسیاری از رفتارهای اجتماعی و کنش‌های جمعی جوانان در جامعه، محصول روابط قبلی در محیط آموزش و پرورش است. کتاب حاضر که محصول یک پژوهش ارزشمند کیفی است به موضوع مهمی می‌پردازد که توجه به نتایج آن برای هر معلمی لازم است. «اقتدار» معلم به معنای پذیرش قدرت از سوی دانش‌آموز، تحت «شرایط»، «علل» و «دلایل» گوناگون است. منظور از «شرایط»، عناصر حوزه‌ی ستادی و رسمی در نهاد آموزش و پرورش است به گونه‌ای که کنش یک معلم تحت تأثیر عوامل کلان در یک ساختار سیاسی در جامعه تعریف می‌شود. بنابراین در سطح کلان، اقتدار یک معلم متأثر از ساختار سیاسی در یک جامعه است که نهاد آموزش و پرورش در آن ساختار، تعریف و سیاست‌گذاری می‌شود. اما در سطح میانه، به «علل» می‌توان اشاره کرد به این معنا که اقتدار یک معلم به سازمانی که در آن قرار دارد مرتبط است و روابط یک معلم با مدیر مدرسه و مسئولین بالاتر قابل تأمل است به گونه‌ای که این روابط در اعمال قدرت معلم به دانش‌آموز مؤثر است. در سطح سوم یعنی «خرد» می‌توان به «دلایل» اشاره کرد. منظور از دلایل، نگاه از زاویه‌ی دید یک دانش‌آموز به موضوع «اقتدار» معلم است و این دلایل از خانواده و الگوهای تربیتی شروع و به کلاس و معلم ختم می‌شود. به نظر می‌رسد پژوهشگر محترم آقای عثمان محمودی (سیروان) در این تحقیق به سطح سوم و به «دلایل» توجه خاصی مبذول و البته در تحلیل موضوع اقتدار به شاخص‌های قابل سنجش هم عنایت داشته‌است. از نقاط مثبت این پژوهش، استفاده از روش تحقیق کیفی و نظریه‌ی مبنایی است که بر این اساس روی داده‌های حاصل از گفت و شنودها، دسته‌بندی و نظریه شکل می‌گیرد. از دیگر نقاط قوت این پژوهش، توجه به ابعاد اقتدار معلم است نظیر ابعاد عاطفی (دوست داشتن)، رفتاری